

Ćwiczenia usprawniające percepcję słuchową, wzrokową i manualną

Dla sprawnego przebiegu rozwoju mowy dziecka oraz doskonalenia trudnych procesów czytania i pisania, potrzebne jest sprawne działanie analizatorów: wzrokowego, słuchowego i kinestetyczno-ruchowego. W niniejszym materiale chciałabym przedstawić zestawy podstawowych ćwiczeń w zakresie rozwoju w/w analizatorów. Są to oczywiście propozycje, na bazie których można konstruować własne autorskie zestawy ćwiczeń. Należy jednak pamiętać, aby przygotowując ćwiczenia mieć na uwadze stopień trudności, zaangażowanie i możliwości indywidualne dziecka. Dla prawidłowego rozwoju wszystkich analizatorów niezbędna jest koordynacja w ich usprawnianiu.

ĆWICZENIA USPRAWNIAJĄCE PERCEPCJĘ SŁUCHOWĄ;

1. Odtwarzanie struktur dźwiękowych wg. wzoru.
2. Śpiewanie wyrazów podanych przez reedukatora.
3. Segregowanie obrazków wg. pierwszej głoski.
4. Opowiadanie treści odpowiednio dobranych obrazków z użyciem jak największej ilości słów zaczynających się od określonej głoski.
5. Reagowanie na wyraz rozpoczynający się na określoną głoskę.
6. Segregowanie obrazków do: podanej słuchowo i za pomocą obrazu graficznego pierwszej głoski, podanej słuchowo głoski, pokazanej litery.
7. Pojęcie zdania: budowa zdania prostego do obrazka, budowa zdania rozwiniętego do obrazka, budowa zdań z podanymi wyrazami, porównywanie długości zdań - analiza liczby wyrazów w zdaniach.
8. Pojęcie wyrazu: różnicowanie słuchowe wyrazów za pomocą rozsypanki obrazkowej – różnicowanie wyrazów o podobnym brzmieniu np. młot – płot, rozwijanie zdolności określania obrazków z przedmiotami o nazwach różniących się jedną wewnętrzną głoską, np. las – lis, rozwijanie zdolności szukania obrazków z przedmiotami o nazwach różniących się końcową głoską lub o różnych przyrostkach, np. koń – kot, ryba – rybak.
9. Wyodrębnianie wyrazu w zdaniu.
10. Wydłużanie wyrazów przez dodawanie głoski na końcu wyrazu np. lis – lisy.
11. Liczenie wyrazów w zdaniu.
12. Porównywanie i wyodrębnianie wyrazów krótkich i długich, np. mama – mamusia.
13. Podział zdań na wyrazy.
14. Podział wyrazów na sylaby: wyrazy dwusylabowe, wyrazy trzysylabowe, wyrazy wielosylabowe.
15. Tworzenie rytmu do określonego tekstu.
16. Kończenie wyrazów dwusylabowych na podstawie obrazków.
17. Kształcenie umiejętności wyszukiwania i segregowania obrazków o stałej jednej końcowej sylabie: - „ka” - łapka – gumka, - „ki” - wałki - gąski,
18. Kształcenie umiejętności podziału wyrazów na sylaby: odcinanie pasków kratkowanego papieru, podział paska kratkowanego papieru na okienka, podział za pomocą znaków graficznych np. kropki, kreski.
19. Podział ze słuchu wyrazów na sylaby.
20. Segregowanie obrazków wg. liczby.
21. Rozpoznawanie samogłoski na początku i na końcu wyrazu.

22. Rozpoznawanie samogłosek na początku wyrazu.
23. Tworzenie sylab z określoną samogłoską.
24. Rozpoznawanie spółgłosek w sylabie ze słuchu.
25. Podział wyrazów na głoski.
26. Wyszukiwanie z obrazków wyrazu najdłuższego i najkrótszego.
27. Wyszukiwanie zbiegu spółgłosek w rysunkach przedstawionych na obrazku.
28. Rozpoznawanie litery odpowiadającej usłyszanej głosce.
29. Pisanie ze słuchu samogłosek, spółgłosek o sylab.
30. Rozpoznawanie dyktowanych sylab w rozsypce.
31. Różnicowanie dźwięczności: wymawianie na zmianę głoski dźwięcznej i bezdźwięcznej np. b – p, g – k.
32. Segregowanie obrazków np. dotyczących właściwości dźwiękowych ich nazw: rozkładanie obrazków w szeregach wg. grup : s- sz, sz – cz, t – d, p – b, k – g .
33. Różnicowanie głosek opozycyjnych.
34. Przekształcanie wyrazów przez zmianę głoski, np. mak – rak.
35. Układanie liter do ruchomego alfabetu.
36. Dobieranie liter do słyszanych głosek , np. w wyrazach siano – świeca (si – ś).
37. Pisanie ze słuchu z zastosowaniem analizy głoskowo – literowo – sylabowej, ćwiczenia w słuchowej analizie wyrazu.
38. Analiza zdania na wyrazy, sylaby, litery.
39. Wyznaczanie kolejnego miejsca eksponowanej głoski w wyrazie, np. las, Ola, pole, stal.
40. Słuchowe odnajdywanie wyrazów : ul, rak, las w innych wyrazach.

ĆWICZENIA DO USPRAWNIANIA FUNKCJI WZROKOWEJ;

1. Układanie figur wg wzoru z pamięci i bez wzoru.
2. Składanie pociętych obrazków wg wzoru.
3. Składanie pociętych obrazków bez wzoru.
4. Uzupełnianie braków na obrazkach.
5. Dopasowywanie części obrazków do całości.
6. Wyodrębnianie różnic między obrazkami.
7. Składanie pociętych figur z papieru (kwadrat, koło, trójkąt, romb).
8. Układanie figur z patyczków i klocków.
9. Rysowanie prostych i krzywych linii pomiędzy coraz bardziej zwężającymi się granicami.
10. Różnicowanie położenia figur w przestrzeni.
11. Percepcja stosunków przestrzennych.
12. Wzrokowe rozpoznawanie kierunku ułożenia strzałek, kształtowanie pojęć kierunku w górę, w dół, w prawo, w lewo, skośnie w lewy górny róg, skośnie w prawy dolny róg, itd..
13. Rozpoznawanie przedmiotów na obrazkach pokazywanych bardzo krótko. Układanie klocków typu „mozaika” wg. Wzoru. Odtwarzanie z pamięci uprzednio zaobserwowanych elementów oraz stosunków przestrzennych, jakie między nimi zachodziły.
14. Układanie obrazków po lewej i po prawej stronie.
15. Układanki z pocztówek.
16. Ćwiczenia z pamięcią figur geometrycznych – „dobieranka – nakładanka”.
17. Układanie pociętych liter.
18. Rozpoznawanie i odwzorowywanie liter z układów 2- i 3-literowych.
19. Rozpoznawanie liter wśród zestawów innych liter.
20. Rozpoznawanie podobnych i odmiennych liter w wyrazach.
21. Składanie sylab w sensowne wyrazy za pomocą suwaków prostych i zegarów.

22. Układanie krótkich wyrazów i ich przekształcanie.
23. Dobieranie zdań do obrazków.
24. Segregowanie podpisów.
25. Rozsypanki wyrazowe.
26. Uzupełnianie luk w tekście .
27. Uzupełnianie w tekście brakujących detali.
28. Zagadki wyszukiwania w ciągach słownych wyrazów
29. Dobieranie obrazków odpowiednich do treści zagadek.
30. Rozwiązywanie rebusów.

ĆWICZENIA USPRAWNIAJĄCE FUNKCJE MANUALNE.

1. Rysowanie równocześnie obiema rękami.
2. Lepienie z gliny i plasteliny prostych kształtów np. kulek, wałków, rogalików, itp..
3. Malowanie palcem maczanym w farbie klejowej dużych form kulistych i spiralnych.
4. Malowanie palcem lub kredką dużych form kulistych i spiralnych.
5. Malowanie suchym palcem lub patykiem na zamalowanej świeżą farbą klejową powierzchni papieru.
6. Rysowanie palcem lub patykiem przedmiotów i kompozycji wg własnego wyboru.
7. Układanie i przyklejanie na kartce wzorów z kolorowego papieru.
8. stemplowanie – np. przemienne trójkąt, krzyżyk, budowanie kompozycji ze stempli np. domki, kwiaty.
9. Malowanie prostych wzorów w formie szlaczków grubym pędzlem lub patykiem.
10. Obrysowywanie szablonów z plastiku lub drewna o kształtach geometrycznych i wypełnianie narysowanego kształtu kolorem.
11. Obwódzenie konturów wg podanego wzoru: pogrubienie konturu, przerysowanie konturu.
12. Wypełnianie konturów: zamalowywanie konturów, kolorowanie kredkami, wklejanie wycinanek w kontury.
13. Kreślenie kształtów graficznych za pomocą kreski łączącej wyznaczone uprzednio punkty.
14. Kopiowanie przez kalkę techniczną obrazków o różnej tematyce np. domków, kwiatów.
15. Rysowanie chusteczki lub dywanika.
16. Wydzieranki i wycinanki z kolorowego papieru.
17. Tworzenie układanek z drobnych elementów np. figur geometrycznych.
18. Wyszycie , haftowanie bez igły wg wzorów przedstawiających różne ściegi i kompozycje (dzieci „haftują” sznurowadłem domki umieszczone na kartonikach z dziurkami).
19. Majsterkowanie i wykonywanie ludzików z różnych materiałów.
20. Rysunek techniczny – wykonany węglem, kredkami, plakatówkami, farbami klejowymi.
21. Wykonywanie koralików z jarzębiny lub koralików .
22. Lepienie figurek z plasteliny lub gliny np. zwierzątka.
23. Wydrapywanka – z kartki zamalowanej kredkami świecowymi, a następnie tuszem wydrapujemy rysunek tematyczny, np. niebo nocą.
24. Wykonywanie kolorowych pomponów z wełny.
25. Haftowanie prostych ściegów.
26. Rysowanie różnych kształtów i figur w powietrzu.
27. Naśladowanie gry na instrumentach.
28. Orgiami – łamanki z papieru.

29. „Malowanie piaskiem”.

30. Witrażyki – wycinanie, podklejanie kolorowa bibułą.

<http://www.edukacja.edux.pl>